

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Του Γιάννη Υφαντόπουλου
Φιλόλογου & Προέδρου Δ' ΚΟΣΕ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΝΤΟΥΦΕΚΙ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΝΤΟΥΦΕΚΙ

Του Γιάννη Υφαντόπουλου

Φιλόλογου & Προέδρου της Δ' ΚΟΣΕ

Το γράμμα του ξενιτεμένου μου πατέρα, στις αρχές του καλοκαιριού του 1955, τελείωνε με το ακόλουθο υστερόγραφο που το κράτησα για πάντα στη μνήμη μου:

"Στον Γιάννη μου στέλνω 5 δολάρια να τα κάνει ό,τι θέλει". Αυτό ήταν αρκετό για μένα! Τα πέντε δολάρια ήταν ποσό σημαντικό για κείνη την εποχή και θα μου έλυne το πιο σοβαρό πρόβλημα που με απασχολούσε τότε, **πώς δηλαδή θα έβρισκα τον τρόπο να αγοράσω ένα εμπροσθογεμές τουφέκι για το κυνήγι.**

Η σφεντόνα, το "λάστιχο", όπως συνηθίζαμε να το λέμε στο χωριό μου (ΚΑΣΤΑΝΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ) δεν με ικανοποιούσε, γιατί οι δυνατότητες του για κυνήγι ήταν πολύ λίγες και περιοριζόνταν στα πολύ μικρά πουλιά. Τα κοτσύφια, οι κίσσες και τα γαϊδουρότσονα - εκτός σπανιότατων εξαιρέσεων - έμεναν έξω από τις βλητικές δυνατότητες της σφεντόνας.

Είχα συμπληρώσει τότε τον 8ο χρόνο της ηλικίας μου και είχα πάρει την απόφασή μου: Έπρεπε οπωσδήποτε ν' αγοράσω όπλο. Μια "φίστα", όπως λέγαμε τα όπλα αυτού του είδους (μονόκαννα εμπροσθογεμή) ήταν ό,τι πιο ενδεδειγμένο υπήρχε στην περίπτωση μου. Είχα άλλωστε συγκεντρώσει και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τα όπλα αυτά. Το σπουδαιότερο απ' όλα ήταν πολύ ελαφρά και με μισές ριζιές δεν κλωτσούσαν. Με κάποια υποστήριξη - μ' έναν πάσσαλο για παράδειγμα - στη φυλάχτρα, κάτω από κάποια μουριά ή κερασιά, σε κάποιον απόμακρο - απ' τα σπίτια του χωριού μου και την επιτήρηση της αυστηρής μάνας μου - τόπο θα είχα, όπως ονειρευόμουν, καταπληκτικές κυνηγετικές επιτυχίες.

Πόσα, αλήθεια, όνειρα και πόσα σχέδια έκανα για την απόκτηση του πρώτου κυνηγετικού μου όπλου! **Και να τώρα τα πέντε δολάρια που μου έστελνε ο πατέρας μου**, πιστεύοντας ότι θα τα ξόδευα στην αγορά βιβλίων, τετραδίων, λουκουμιών και καραμελών (γιατί σοκολάτες και άλλα γλυκά δεν είχαμε τότε στο χωριό) **θα έκαναν το όνειρό μου πραγματικότητα.**

Ποτέ βέβαια ο μακαρίτης ο πατέρας μου δεν μπορούσε να φανταστεί ότι ο 8χρονος γιος του ήταν από τότε "βαρεμένος κατακέφαλα" για το κυνήγι.

Πρώτο μέλημά μου ήταν να υπολογίσω πόσα πάνω-κάτω δικά μας χρήματα θα έπαιρνα από τον μπακάλη του χωριού μου για τα πέντε δολάρια. Στη συνέχεια δύο βασικά και δυσεπίλυτα προβλήματα ορθώθηκαν σαν βουνό στο παιδικό μυαλό μου: 1) **Ποιος θα πουλούσε σε μένα, ένα οχτάχρονο παιδί, κυνηγετικό όπλο** και 2) πώς θα έπαιρνα από τη μάνα μου το αμερικανικό χαρτονόμισμα, αφού σε προηγούμενες περιπτώσεις και για μικρότερο ποσό μου έδινε τα χρήματα λίγα-λίγα.

Από τα δύο αυτά προβλήματα το δεύτερο μου φαινόταν πιο εύκολο στην επίλυσή του. Επιστράτευσα λοιπόν όλη την καπατσουσίνη μου. **Υποσχέθηκα με όρκο - φιλώντας σταυρό - ότι αδιαμαρτύρητα θα φύλαγα τις 5 γίδες, που είχαμε τότε, όλο το καλοκαίρι.**

Θα έφερνα από την πηγή (με το ξύλινο - από ξύλο κέδρου - βαρέλι) φρέσκο νερό πρωί, μεσημέρι και βράδυ. Θα πήγαινα για ψώνια στο μαγαζί και θα διάβαζα και κάποια βιβλία με ιστορίες και παραμύθια που μου είχε στείλει από την Αθήνα ο αείμνηστος θεός μου Νίκος, αδελφός του πατέρα μου και η πρωτοξαδέλφη μου η Κατίνα Βλαχάκη.

Μια εβδομάδα κράτησε η πολιορκία της μάνας μου που διαρκώς μου αρνιόταν να μου δώσει τα χρήματα όλα μαζί, γιατί φοβόταν - όπως έλεγε - ότι θα τα έχανα.

Ανέλπιστα όμως βρήκα λύση και στο πρώτο πρόβλημα που με απασχολούσε για την αγορά του πρώτου μου ντουφεκιού.

Επειδή στο χωριό ήταν αδύνατο να βρω όπλο, έπρεπε ν' αναζητήσω στα γειτονικά χωριά να προμηθευτώ αυτό που ζητούσα, επιστρατεύοντας κάποιο απόλυτα έμπιστό μου πρόσωπο, το οποίο απαραίτητα έπρεπε να είχε πάει στρατιώτης.

Βοσκούσα - θυμάμαι - τις γίδες μου στη θέση Πουρνάρι, ένα απόγευμα της εβδομάδας εκείνης που προσπαθούσα να πείσω τη μάνα μου να μου δώσει τα λεφτά. Πιο κάτω και απέναντι μου, στον Τρόχαλο, φάνηκε ο κουμπάρος μου ο Αποστόλης Κουβέλης, μακαρίτης πια από τον Οκτώβριο του 1995. Ερχόταν από το Ποτάμι, όπου είχε πάει για ράντισμα και καθώς κατευθυνόταν προς το σπίτι του στον

Ελατο, τραγουδούσε:

Τι λεμόνια έχεις Γκόλφω που μυρίζουν σαν το μόσχο!

Δώσε και σε μας το ένα και να μην τα 'χεις (μες τον κόρφο σου) τρυπωμένα...*

Να ποιος είναι ο πιο κατάλληλος να βρει και ν' αγοράσει το ντουφέκι, σκέφτηκα.

(*) Προσθήκη δική μου στο δημοτικό αυτό τραγούδι που το τραγουδούσαν τότε στο χωριό.

Ο Αποστόλης Κουβέλης τον Απρίλιο του 1995, έξι μήνες πριν το θάνατό του.

Με τον Αποστόλη τον Κουβέλη είχαμε γίνει κουμπάροι δύο χρόνια πιο μπροστά, μιας και η μάνα μου, όταν επιστρέψαμε από την Αμερική στο χωριό, του βάφτισε το έκτο του παιδί - το τέταρτο κορίτσι - και του 'δωσε το όνομα Παναγιώτα, γιατί οι γονείς του το είχαν "ταμένο" στην Παναγία την Προυσιώτισσα.

Επειδή συνορεύαμε σε δυο-τρία χωράφια, βλέπομασταν σχεδόν καθημερινά και είχαμε αμοιβαία φιλικά αισθήματα.

Σ' αυτό συνετέλεσε και η μεγάλη φιλία που είχε με τον κατά 15 χρόνια μεγαλύτερο μου αδελφό, το Θανάση, που τώρα βρισκόταν στην Αμερική. Μαζί με τον αδελφό

μου ο Αποστόλης ήταν αχώριστος σύντροφος για ψάρεμα (με τη βαριά) στον Κρικελοπόταμο και για κυνήγι με αγκίστρια και πλάκες (=παγίδες) κατά τα δύσκολα χρόνια της Κατοχής, όταν μετά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο ο Αποστόλης γύρισε στο χωριό, με **αριστείο ανδρείας, ήρωας της Αλβανίας, όπου υπηρέτησε στο "Τάγμα Θανάτου", όπως έλεγαν οι συμπολεμιστές του** το τάγμα τους για τις επικίνδυνες και με πολλές απώλειες αποστολές που αυτό αναλάμβανε. Τον φώναζα και ήρθε κοντά μου για να του πω - δήθεν - κάποια μυστική παραγγελία που του έστελνε η μάνα μου. **Του διηγήθηκα τα καθέκαστα και του πρότεινα ν' αγοράσουμε ένα ντουφέκι και να το έχουμε μισιακό.** Εγώ θα έβαζα τα χρήματα κι εκείνος θα το αγόραζε για δικό του, αφού πρώτα εξέταζε με δοκιμή αν το όπλο "τράβαγε" (=χτυπούσε μακριά) κι αν δεν έκανε "τσακ-μπιβ" (δηλαδή πρώτα έσκαγε το κασιούλι και ύστερα εκπυρσοκροτούσε). Μου είχε και άλλοτε εκμυστηρευθεί ο κουμπάρος μου, ο Αποστόλης, ότι ήθελε ν' αγοράσει όπλο αλλά με τα λιγοστά χρήματα από τα μεροκάματα που έκανε (ιδιαίτερα το φθινόπωρο στο μάζεμα των καρυδιών και των κασάνων, μιας και ήταν ο καλύτερος τυναχτής του χωριού) **δεν μπορούσε να χορτάσει ψωμί τα επτά μέχρι τότε παιδιά του και τη γυναίκα του οκτώ άτομα συνολικά, εκτός βέβαια από τον εαυτό του για τον οποίο δεν πολυνοιαζόταν.**

-Ο Θεός είναι μεγάλος κι έχει για όλους μας, έλεγε. Κανένας δεν πάει χαμένος. "Αυξάνεστε και πληθύνεστε" είπε ο Κύριος.

Την πρότασή μου βέβαια την είδε σαν "το μάννα εξ ουρανού".

-**Γιάτς ουράιτ**, μου είπε, δηλώνοντάς μου έτσι ότι συμφωνούσε απόλυτα και ήταν ιδιαίτερα χαρούμενος γιατί και το δικό του όνειρο πολλών ετών θα γινόταν τώρα - αν όλα πήγαιναν βολικά - πραγματικότητα.

Χαιρετηθήκαμε, δώσαμε τα χέρια και άρχισε να κατηφορίζει προς το σπίτι του,

Πάνω: Το ποτάμι της Καστανιάς. Κάποτε εδώ υπήρχε ζωή και σπέρνονταν όλα τα χωράφια. Σήμερα εγκατάλειψη και ερημιά. Κάτω: Τοπίο του χωριού Καστανιά Ευρυτανίας.

τραγουδώντας τώρα με πολύ δυνατή φωνή, που φανέρωνε τη μεγάλη χαρά του, το πιο αγαπημένο του τραγούδι:

"Τον Κάγκαλο τον πιάσανε και πάν' να τον κρεμάσουν.

Χίλιοι τον πάν' από μπροστά και δυο χιλιάδες πίσω

κι ο Κάγκαλος πάει στη μέση σαν μήλο μαραμένο

σαν μήλο, σαν τριαντάφυλλο, σαν πατρινό κεράσι..."

Ο ήλιος - στο μεταξύ - έφτασε ψηλά στο Κεραμίδι και γύρισα κι εγώ με τις γίδες μου στο σπίτι για να συνεχίσω το χιλιοειπωμένο τροπάριο προς τη μάνα μου:

- Πρέπει να μου δώσεις τα λεφτά που μου έστειλε ο πατέρας μου. Τα θέλω όλα μαζί. Δολάρια μου έστειλε, δολάρια θέλω.

Μάταια εκείνη προσπαθούσε να μου εκμαιεύσει τι θα έκανα τόσα λεφτά όλα μαζί. Τάφος εγώ! **Τελικά υπέκυψε και για να με ξεφορτωθεί, μου πέταξε το αμερικανικό χαρτονόμισμα των 5 δολαρίων, απειλώντας με με τρικούμπερτο ξύλο αν το έχανα.**

Αμέσως, θυμάμαι, πήγα στο μπακάλικο του Χαρίλαου Κουτρούμπα, που στεγαζόταν τότε στο μαγαζί του μακαρίτη Ηλία Νικόπουλου.

Ο Χαρίλαος ήταν μπακάλης, παντοπώλης, αγωγιάτης και έκανε και τραπεζικές διευκολύνσεις, εξαργυρώνοντας κάποια εμβάσματα από την Αμερική ή και την Αυστραλία που τότε (1952-1953) είχε δεχτεί και τους πρώτους μετανάστες από το χωριό μας.

- Τι θέλεις, Γιάννη, μου είπε. Θα το πάρεις το κορίτσι (δηλαδή θα παντρευτείς);
Με το ερώτημα αυτό με πείραζε συχνά, έχοντας παρατηρήσει ότι κάθε φορά που μου έλεγε κάτι τέτοιο εγώ γινόμουν κατακόκκινος από τη ντροπή μου.
- Θα το πάρω, του απάντησα και του έδωσα το χάρτινο πεντοδόλαρο.

Το 'βαλε στην τσέπη του και μου μέτρησε εκατόν σαράντα δραχμές σε χαρτονομίσματα (τέτοια είχαμε τότε), κρατώντας για τον εαυτό του, ως προμήθεια, δέκα δραχμές.

Έτρεξα πρωί-πρωί την άλλη μέρα να συναντήσω τον κουμπάρο μου, τον Αποστόλη, να του δώσω τα χρήματα και να πληροφορηθώ το αποτέλεσμα των ενεργειών του στην αναζήτηση τουφεκιού. Τον βρήκα σε μια μικρή στέρνα που είχε στο Πουρναρόρεμα, καμιά ογδονταριά μέτρα από το σπίτι του. Την ώρα εκείνη προσπαθούσε να βουλώσει (κλείσει) τη στέρνα για να γεμίσει νερό, προκειμένου να ποτίσει τον κήπο του.

- **Σου τα 'φερα τα λεφτά, του είπα. Εσύ τι έκανες; Βρήκες όπλο;**
- **Οφис κόρσε, μου απάντησε, διαβεβαιώνοντάς με για το αίσιο αποτέλεσμα των ερευνών του στην ανεύρεση του όπλου που αποφασίσαμε να πάρουμε. Κάποιες αγγλικές λέξεις - μετρημένες στα δάχτυλα των δύο χεριών - είχε μάθει ο Αποστόλης από το γείτονά του, το Δημήτρη Ζηνέλη (ή Γάτο) που για αρκετά χρόνια είχε μείνει στην Αμερική και είχε υπηρετήσει και στον Αμερικανικό Στρατό. Τις λέξεις αυτές - διασκευασμένες ελεύθερα και συσχετισμένες με λέξεις της γλώσσας μας - συνήθιζε να τις χρησιμοποιεί ο Αποστόλης για να δείξει ότι - εκτός των άλλων - ήξερε και Εγγλέζικα.**

-Βρήκα όπλο στην Κοντίβα που λες κατάλαβες, μου απάντησε. Ο Πριτσιολογιάννης (Γιάννης Πριτσιόλας) πουλάει τη φίστα του, γιατί γέρασε πια. Ο πωλητής ήταν γνωστός και σε μένα, γιατί τόσο αυτός όσο και ο γιος του, ο Σταύρος, έρχονταν τακτικά στο χωριό μου για να πουλήσουν βούτυρο και τυρί. Είχα επίσης ακούσει από κάποιους συγχωριανούς μου από το Λιναράκι ότι ο Πριτσιολογιάννης, ο γέροντας, είχε ένα καλό ντουφέκι που το κουβαλούσε μαζί του όταν ερχόταν στο Λιναράκι.

Την επόμενη κιόλας ημέρα το όπλο ήταν στο χωριό. Αμέσως το έφερε ο Αποστόλης στο Πουρνάρι εκεί που βοσκούσα το απόγευμα τις γίδες μου, για να το δω.

Η χαρά και των δυο μας ήταν απερίγραπτη! Πότε το έπαιρνα εγώ στα χέρια μου και σημάδευα, φωνάζοντας "Μπαμ" και πότε ο κουμπάρος μου, ο Αποστόλης, 43 χρόνων τότε.

Είχαμε εντελώς αφαιρεθεί, καθώς καταστρώναμε τα σχέδια για τις μελλοντικές κυνηγετικές μας εξορμήσεις. Οι φωνές - "Γιάννη, Γιάννη, οι γίδες" - της γειτόνισσάς μου, της Χαρίκλειας Ζηνέλη, που πήγαινε στο χωράφι της στα Παλιοτρίφυλλα, μ' έκαναν να καταλάβω ότι οι γίδες μου - με πρώτη και καλύτερη τη ζημιάρη την Αστέρω - είχαν μπει στο Κοκκωνέικο το χωράφι στα Πλάγια και έτρωγαν τα κλήματα. **Άφησα το όπλο στα χέρια του Αποστόλη και έφυγα βιαστικά, "ντουφεκισμένος" θα έλεγα, για να βγάλω τις γίδες από το ξένο χωράφι.**

Στο δρόμο του γυρισμού, κάπως ενωρίς εκείνο το απόγευμα εξαιτίας του συμβάντος με τις γίδες - όταν αυτές διωγμένες με τις πέτρες απ' το ξένο χωράφι, επέστρεψαν σαν βολίδα στο μαντρί τους - ένιωθα μικτά συναισθήματα. Πρώτα απ' όλα η χαρά μου ήταν απερίγραπτη, γιατί κατόρθωσα ν' αποκτήσω "το πρώτο μου ντουφέκι" έστω και μισιακό. **Συγχρόνως όμως έτρεμα από το φόβο μου**, γιατί θα "έτρωγα το ξύλο της χρονιάς μου" και για τη ζημιά που έκαναν οι γίδες - από δική μου αμέλεια - και γιατί έπρεπε να δικαιολογηθώ στη μάνα μου, όταν έκρινα πως ήταν η κατάλληλη στιγμή, ότι τα λεφτά που μου έστειλε ο ξενιτεμένος πατέρας μου τα είχα χάσει, αφού, όσο κι αν έψαξα δε βρήκα κάτι άλλο να της πω.

Δεν πρόλαβα καλά-καλά το απόγευμα της επόμενης ημέρας να φέρω τις γίδες μου για βοσκή στο Πουρνάρι και ο κουμπάρος μου ο Αποστόλης Κουβέλης παρουσιάστηκε μπροστά μου, κρατώντας το όπλο, που είχαμε αγοράσει με εκατόν σαράντα δραχμές.

- Γκούτι μόρνη, κι ας ήταν απόγευμα, μου είπε και μου έδωσε το όπλο να το χορτάσω, μιας και το περιστατικό - με τις γίδες - το προηγούμενο απόγευμα μας είχε κόψει τη χαρά στη μέση.

Αυτή τη φορά είχα προβλέψει να κατευθύνω τις γίδες μου, πετροβολώντας τες, σε μεριές που μπορούσα να τις παρακολουθώ, καθώς βοσκούσαν. Ο φόβος να φύγουν και να πάνε σε κάποιο άλλο χωράφι είχε περιοριστεί.

Κρατώντας το όπλο στα χέρια μου, ρώτησα τον κυνηγετικό μου σύντροφο:

- **Τι κάνουμε τώρα, κουμπάρε; Πού θα βρούμε πολεμοφόδια για δοκιμή;**
- Θα πάω στο Νίκο το Μούρτο (Ράλλης ήταν το παράνομά του και μ' αυτό τον αποκαλούσαν στο χωριό) να του ζητήσω 5-6 ριζιές, μου είπε.

Ο μπάρμπα-Νίκος, μακαρίτης πια και αυτός από τον περασμένο χρόνο, έκανε τότε τον αγροφύλακα στο χωριό Ανιάδα της Ευρυτανίας και κυκλοφορούσε πάντοτε μ' ένα δίκαννο εμπροσθογεμές στον ώμο του. Σ' αυτόν έκρινε σκόπιμο ο Αποστόλης να πάει και να του ζητήσει μπαρουτόσκαγα. Έτσι κι έγινε.

Φιλότιμος και καταδεκτικός, ο μπαρμπα-Νίκος έδωσε στον Αποστόλη μπαρούτι, σκάγια και καψούλια για δέκα και πλέον ριζιές. Ήταν και εξαδέλφια μεταξύ τους, αφού η μάνα του μπάρμπα-Νίκου Μούρτου καταγόταν από τους Κουβελαίους.

Πανευτυχείς πια, ορίσαμε την επόμενη ημέρα, που ήταν Κυριακή, να πάμε στο Σπάρτο και στο Προσκύνημα για κυνήγι. Εκεί υπήρχαν μερικές κερασιές και τα κεράσια, εξαιτίας του χαμηλού υψομέτρου - γιατί ήταν κοντά στον Κρικελοπόταμο - είχαν ωριμάσει νωρίς, με αποτέλεσμα τα κοτσύφια (κοσσύβια τα λέγαμε στο χωριό μας) και οι κίσσες της περιοχής να μαζεύονται σ' αυτά. Εξάλλου τα μέρη αυτά ήταν απομακρυσμένα και ο κρότος του ντουφεκιού δε θα ακουγόταν εύκολα στο χωριό μας.

Πώς όμως θα δικαιολογούσα στη μάνα μου το ότι την Κυριακή αυτή δε θα πήγαινα στην εκκλησία;

Η απουσία από την εκκλησία ήταν αδικαιολόγητη για τα παιδιά της ηλικίας μου. Έπρεπε, συνεπώς, να προβάλλω σοβαρό λόγο για να μην πάω στην εκκλησία και για να μπορέσω να απουσιάσω από το σπίτι.

Ο συνεταίρος μου και σύντροφός μου στο κυνήγι, Αποστόλης Κουβέλης, εκείνη τη χρονιά, ήταν νεροφόρος (= υδρονομέας) στο νερό της γούρνας (=στέρνας) του Γιοβάνη, από την οποία ποτίζονταν τα χωράφια που βρίσκονταν στον Τρόχαλο, στο Σπάρτο, στο Προσκύνημα και στου Παππούλη το χωράφι.

Έτσι βρήκα τι θα έλεγα στη μάνα μου, για να μπορέσω να πάω για κυνήγι με το νεοαποκτημένο ντουφέκι μου.

- Μου είπε ο κουμπάρος μας, ο Αποστόλης, προφασίστηκε το Σάββατο το βράδυ αργά, ότι αύριο το πρωί θα πάρουμε μία ώρα νερό στο χωράφι μας, στο Προσκύνημα, και θα πάω εγώ για να ποτίσω τα τριφύλλια.

Στην αρχή έδειξε να παραξενεύεται μ' αυτό που της ανακοίνωσα.

Στη συνέχεια, αφού δεν είχε άλλη επιλογή, γιατί είχαμε νερό και στο χωριό όλη τη μέρα στο χωράφι που περιβάλλει το σπίτι μας, δέχτηκε την πρότασή μου. Το να πάει εκείνη για πότισμα στο Προσκύνημα ήταν αδύνατο, γιατί ήταν υποχρεωμένη να μείνει στο Χωριό,

Η Καστανιά Ευρυτανίας

να ποτίσει το χωράφι γύρω από το σπίτι μας και να φτιάξει και φαγητό.

Είχα πάει για πότισμα στα χωράφια μας, στο Πουρνάρι και στα Παλιοτριφύλλα και άλλες φορές και είχα αποδείξει ότι ήξερα από πότισμα. Άλλωστε τώρα στο Προσκύνημα τα πράγματα ήταν πολύ πιο εύκολα, αφού το πότισμα των τριφυλλιών φαινόταν πιο απλό από το πότισμα των καλαμποκιών, καθώς τα τελευταία μπλέκονταν με φασουλιές και κολοκυθιές. Ωστόσο πρέπει να σημειώσουμε ότι τα παιδιά της ηλικίας μου εκείνον τον καιρό συνήθιζαν από πολύ μικρά στις αγροτικές δουλειές. Αυτό ήταν και πρόκριμα για να βγάλουν καλό όνομα στη μικρή κοινωνία του Χωριού μας.

- Μόνο τα φίδια να προσέχεις, μου είπε η μάνα μου. Να αφήνεις το νερό να πίνει καλά το τριφύλλι.

Μου ετοίμασε και κολατσιό, λίγο ψωμοτύρι, ένα αυγό κι ένα μπουκάλι για νερό που θα το γέμιζα στην πηγή στο Ζαφειρόμυλο.

Ύστερα απ' όλα αυτά έπεσα για ύπνο, βάζοντας το ξυπνητήρι να χτυπήσει στις πέντε το πρωί.

Πού όμως να με πάρει ο ύπνος! Προτού εκείνο να χτυπήσει, εγώ ήμουν στο πόδι. Πήρα με ιδιαίτερη προφύλαξη και δυο-τρία φύλλα από κάποια εφημερίδα από εκείνες που είχε η μάνα μου και τις έβαζε πάνω από το ψωμί, όταν το έψηνε στη γάστρα, και έφυγα κατηφορίζοντας για το Προσκύνημα.

Τον Αποστόλη τον συνάντησα στη γούρνα του Γιοβάνη. Του είπα τι είχα σκαρώσει για το πότισμα και του ζήτησα να βρει τρόπο να ποτίσω οπωσδήποτε τα τριφύλλια στο χωράφι μας στό Προσκύνημα.

- Και γι' αυτό σκας, μου απάντησε. Όταν φύγει η θεία σου η Χρυσούλα, θα κόψουμε το νερό από το δικό της χωράφι και θα το βάλουμε στο δικό σου. Όσο εκείνο θα ποτίζεται μόνο του, εμείς θα κυνηγάμε.

Στο Σπάρτο, καμιά τετρακοσαριά μέτρα από το δικό μου χωράφι, υπήρχε μια μεγάλη κερασιά του Γιώργου του Ζηνέλη του αγωγιάτη στην άκρη κάποιας πεζούλας, δίπλα ακριβώς από το δάσος. **Εκεί μαζεύονταν και τα πιο πολλά πουλιά, κοτσύφια και κίσσες.** Αυτόν τον τόπο επέλεξε ο Αποστόλης για καρτέρι, γιατί ως νεροφόρος που ήταν είχε παρακολουθήσει - από τις προηγούμενες ημέρες - τις κινήσεις των πουλιών.

Την πρώτη ντουφεκιά έπρεπε να τη ρίξω εγώ. Μάταια προσπάθησα να μεταπείσω το σύντροφό μου στο κυνήγι να ρίξει αυτός για πρώτη φορά με το ντουφέκι. Είχα, βλέπετε, συναίσθηση της αδυναμίας μου, αλλά ήθελα να κάνω και τον άντρα!

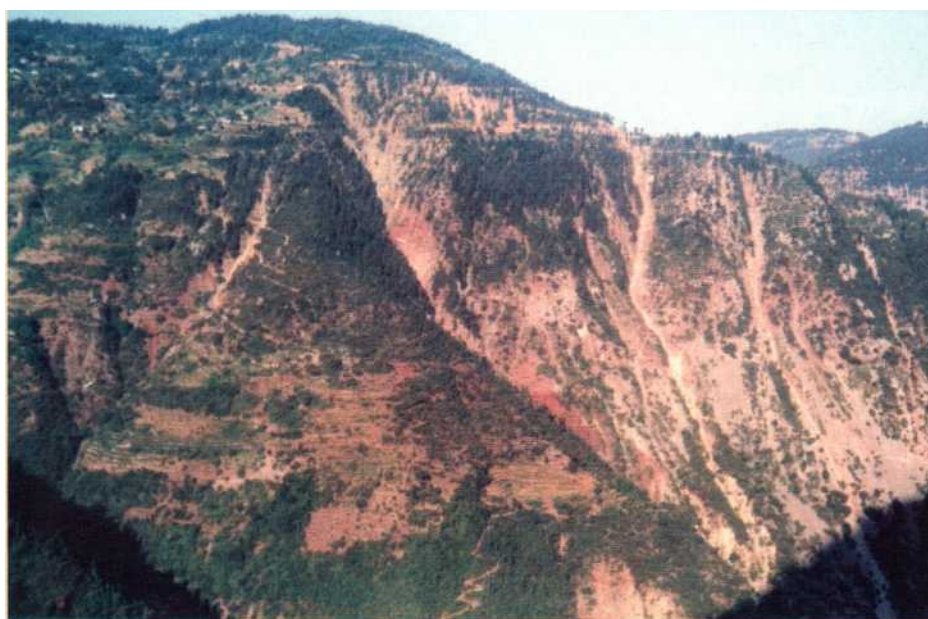
Ο Αποστόλης ήταν αμετακίνητος στην απόφασή του.

- Τον πρώτο καρπό από το δέντρο τον τρώει ο νοικοκύρης, π' λες κατάλαβες, μου είπε. Έτσι κι εσύ πρέπει να ρίξεις την πρώτη ντουφεκιά. Δε γίνεται αλλιώς.

Άλλη επιλογή δεν είχα πια. Έτσι αποφάσισα να ρίξω, αφού σε όλα κάποτε κάνουμε την αρχή. Τι τώρα, τι αύριο, σκέφτηκα.

Γεμίσαμε το όπλο με μισή ριζιά. Πρώτα μαύρο μπαρούτι, μετά λίγη εφημερίδα, χτυπώντας την με τη βέργα, ύστερα τα σκάγια και πάλι εφημερίδα πάνω από τα σκάγια - κι αυτή χτυπημένη με τη βέργα - και τελευταίο το καψούλι βαλμένο με ιδιαίτερη προσοχή, ώστε ο πυράκμονας να έχει μπαρούτι, "αβζότ" το λέγαμε στο χωριό μου, για να έχουμε άμεση εκπυροκρότηση.

Στη συνέχεια, φτιάξαμε μια πρόχειρη φυλάχτρα κάτω από

Πάνω: Ο Κρικελιώτης, παραπόταμος του Αχελώου, που περνάει από την Καστανιά Ευρυτανίας. Αυτός μένει στη θέση. Οι κάτοικοι έφυγαν για μια καλύτερη τύχη.

Κάτω: Στο τρίγωνο διακρίνονται τα χωράφια στο Προσκύνημα και στο Σπάρτο της Καστανιάς, ακαλλιέργητα πια.

κάποιες κουτσουπιές και μεράντζες - για τέλεια απόκρυψη

- και περιμέναμε τον ερχομό των πουλιών.

Δεν πέρασαν πέντε με δέκα λεπτά της ώρας και 3 με 4 κοτσύφια, καθώς και 2-3 κίσσες βρίσκονταν πάνω στην κερασιά, πετώντας ή πηδώντας από κλωνάρι σε κλωνάρι. Το πρόβλημά μου τώρα ήταν σε τι να ρίξω, σε κότσουφα ή σε κίσσα; Η κίσσα ήταν μεγαλύτερο

πουλί, αλλά ο κότσυφας - κατά γενική ομολογία των συγχωριανών μου - είχε πιο νόστιμο κρέας.

Τελικά προτίμησα τον κότσυφα. Κάπως αργά και διστακτικά σήκωσα το όπλο και το ακούμπησα σ' ένα κλωνάρι της κουτσουπιάς που χρησιμοποιήσαμε για φυλάχτρα. **Σημάδεψα καλά**, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Αποστόλη, και - χωρίς να το καταλάβω - **τράβηξα τη σκανδάλη**. Μπαμ, ακούστηκε, και ο τόπος γέμισε καπνό. Αυτό ήταν! Είχα ρίξει την πρώτη ντουφεκιά της ζωής μου.

- Μπράβο! Το πήρες μ' φαίνεται, π' λες κατάλαβες, ακούστηκε η φωνή του Αποστόλη δίπλα μου, που αμέσως έτρεξε να πιάσει τον κότσυφα, μην τυχόν και ήταν τραυματισμένος.
- Στον τόπο και τα ταίρια του, μου φώναξε!

Πήρε το πουλί στα χέρια του και το φύσηξε στο στήθος και την πλάτη να δει πόσα σκάγια το είχαν πάρει.

Τη συνήθεια αυτή την είχε ο Αποστόλης και την επαναλάμβανε διαρκώς κάθε φορά που έπαιρνε στα χέρια του κάποιο σκοτωμένο πουλί. Καθώς ερχόταν προς το μέρος μου, σιγοτραγουδούσε, λες και μοιρολογούσε και υμνούσε μαζί για το πρώτο κυνηγετικό τρόπαιο, που σκότωσα με ντουφέκι και ήταν ένας μικρός κότσυφας, “πεταρούδι” εκείνης της χρονιάς.

- Μπαμ ακούστη στον αέρα και τα σκάγια πήγαν πέρα και ο κότσυφας ο έρμος στο τριφύλλι ξαπλωμένος.

Γεμίσαμε και πάλι το όπλο. Σειρά του Αποστόλη τώρα. **Αυτός προτίμησε να ρίξει σε κίσσα, μιας και ήταν μεγαλύτερο πουλί και είχε περισσότερο κρέας.** Το ίδιο αποτέλεσμα. Η κερασιά, βλέπετε, δεν ήταν ούτε δεκαπέντε μέτρα μακριά από τη φυλάχτρα μας.

Εναλλάσσοντας το ντουφέκι και ρίχνοντας πότε ο ένας και πότε ο άλλος, δαπανήσαμε εκείνο το πρωί της Κυριακής όσα πολεμοφόδια είχαμε. Πήραμε 5-6 πουλιά συνολικά.

Το ντουφέκι όχι μόνο μας είχε ικανοποιήσει, αλλά - “για να πούμε και του στραβού το δίκιο” που λέει η λαϊκή μας παροιμία - μας είχε γοητεύσει.

Αυτή ήταν η πρώτη κυνηγετική εμπειρία που είχα στα οχτώ μου χρόνια στο Σπάρτο της Καστανιάς (του χωριού που γεννήθηκα και είδα το πρώτο φως του ήλιου) με το ντουφέκι που αγοράσαμε με το σύντροφο, κουμπάρο και φίλο Αποστόλη Κουβέλη. Ήταν μια Κυριακή στα μέσα Ιουλίου περίπου του 1955.

“Ο κάμπος έχει αυτιά και ο λόγγος μάτια” λέει μια λαϊκή μας παροιμία, που επαληθεύτηκε και στην περίπτωσή μας.

Στο δρόμο της επιστροφής στο χωριό, μετά το πρώτο μου κυνήγι με όπλο, ρώτησα - θυμάμαι - το φίλο και σύντροφό μου Αποστόλη Κουβέλη:

- Πού θα βρούμε μπαρουτόσκαγα και καψούλια, κουμπάρε; Ποιος άλλος θα μας δώσει; Μήπως έχεις εσύ κανένα δεκάρικο να αγοράσουμε;

- Ούτε πενηντάλεπτο για την εκκλησία, π' λες κατάλαβες, μου απάντησε. Περιμένω

Μονόκανο εμπροσθογεμές όπλο. "Φίστα ή "τσάγκρα" λέγαμε τα όπλα αυτού του είδους.

όμως να πάρω χρήματα αυτές τις μέρες απ' το Σωτήρη Βαστάκη, γιατί του κέντρωσα δέντρα στα χωράφια του στο Προσκύνημα και στο χωριό.

Ο μπαρμπα-Σωτήρης Βαστάκης ήταν για χρόνια φύλακας στο Μουσείο Μπενάκη. Νέος, όταν έφυγε από το χωριό μας (ΚΑΣΤΑΝΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ) πήγε στην Αίγυπτο και μπήκε στη δούλεψη των Μπενάκηδων. Ήταν πρόσωπο της απόλυτης εμπιστοσύνης της οικογένειας Μπενάκη. Όταν πήρε τη σύνταξή του, εγκαταστάθηκε μόνιμα στο χωριό, όπου άφησε και την τελευταία πνοή του.

Για να δώσει όμως ο μπαρμπα-Σωτήρης χρήματα στον Αποστόλη για τα κεντρώματα, έπρεπε να διαπιστώσει αν τα δέντρα που του κέντρωσε ο Αποστόλης έπιασαν. Για τα δέντρα κοντά στο σπίτι του στο χωριό είχε προσωπική αντίληψη.

Στο Προσκύνημα, γιατί ήταν μακριά, έπρεπε να στείλει πρόσωπο έμπιστο να δει και να του πει πόσα μπολιασμένα από τον Αποστόλη δέντρα είχαν πιάσει.

Όσπου να πάρει χρήματα ο Αποστόλης τι θα κάναμε;

Η ιδέα να ζητήσω από τη μάνα μου ένα εικοσάρικο, θα την έβαζε σε υποψίες ότι κάτι ύποπτο σκαρώνω με τον κουμπάρο μας τον Αποστόλη Κουβέλη, γιατί είχε πικρή πείρα και από αντίστοιχα καμώματα του αδελφού μου.

Όταν μάλιστα έφερα τα τρία κοτσύφια στο σπίτι, μετά το πρώτο μου κυνήγι, και της είπα ότι αυτά μου τα έδωσε ο κουμπάρος μας ο Αποστόλης, μπήκαν

“ψύλλοι στ' αυτιά της” που λέει η παροιμία και με ρώτησε:

- Καλά, πού βρήκε ντουφέκι ο Αποστόλης; Αυτός μια ζωή με αγκίστρια και πλάκες πιάνει πουλιά.

Η απάντησή μου ότι δανείστηκε μία φίστα από κάποιο ξάδερφο της γυναίκας του από το γειτονικό μας χωριό, τον ΠΡΟΔΡΟΜΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ (Κόπαιρνα ήταν το παλιό όνομα του χωριού αυτού) της φάνηκε αξιόπιστη. Καμιά λοιπόν σκέψη να ζητήσω λεφτά από τη μάνα μου.

Δυο μέρες αργότερα ο ερχομός από την Αθήνα στο χωριό μας του δασκάλου Χριστόφορου Σταθόπουλου, που εδώ και είκοσι και πλέον χρόνια μίσηψε για το αιώνιο ταξίδι, μας έδωσε απρόσμενη - προσωρινή βέβαια - λύση στο πρόβλημα της εξεύρεσης πυρομαχικών, γιατί ο συγχωριανός μας αυτός ήταν ιδιαίτερα γενναιόδωρος για πολλούς συγχωριανούς μας κυνηγούς, τους οποίους τροφοδοτούσε με μπαρουτόσκαγα ή και με έτοιμα φυσίγγια εκείνους που είχαν οπισθογεμή όπλα.

Αξίζει ωστόσο να σημειώσουμε ότι ο μακαρίτης μπαρμπα-Χριστόφορος

Το πατρικό μου σπίτι στο χωριό Καστανιά Ευρυτανίας. Έκλεισε και αυτό το Δεκέμβριο του 1995, όταν έφυγε η μάνα μου για το αιώνιο ταξίδι.

Σταθόπουλος ήταν μανιώδης κυνηγός και ψαράς στο ποτάμι. Μαζί με το γιο του Ζαχαρία, καθηγητή φιλόλογο, φίλο και συνάδελφο και κατά επάγγελμα και “εν όπλοις” ήταν οι πιο φοβεροί “καρτεριτζήδες” εκείνου του καιρού στο χωριό μας.

Ξεκινούσαν από το Ποτάμι και το Προσκύνημα και έφταναν στις Γούρνες, φέρνοντας στο χωριό ένα σωρό πουλιά μετά από κάθε κυνηγετική τους εξόρμηση.

Σ’ αυτόν εναποθέσαμε τις ελπίδες μας για προμήθεια μπαρουτόσκαγων και δεν είχαμε άδικο.

Πρωί-πρωί την επόμενη από τον ερχομό του στο χωριό μέρα τον επισκέφτηκε ο Αποστόλης, φέρνοντας του για το καλωσόρισμα και λίγα αποστολιάτικα σύκα. Τα σύκα αυτά τα λέγαμε έτσι, γιατί ωρίμαζαν αμέσως μετά τη γιορτή των Αγίων Αποστόλων και ήταν πολύ νόστιμα.

Μόλις ο Αποστόλης έφτασε στο σπίτι του μπαρμπα-Χριστόφορου, χτύπησε δυνατά με μια μαγκούρα, που είχε, την πόρτα φωνάζοντας δυνατά.

- Είναι κανένας εδώ; Σηκωθείτε νοικοκυραίοι!
- Τις ει; Ρώτησε με στρατιωτικό τρόπο ο μπαρμπα-Χριστόφορος τον Αποστόλη θέλοντας να τον πειράξει.
- Γάιδαρος απ’ το νησί, π’ λες κατάλαβες του απάντησε ο Αποστόλης. Σου ‘φερα σύκα αποστολιάτικα π’ σ’ αρέσουν, συνέχισε. Ξέρεις, δάσκαλε, πήρα ντουφέκι!
- Μπράβο, Απόστολε, έλα να σου δώσω κι εγώ μπαρουτόσκαγα να κυνηγάς. Τι θέλεις να σε φιλέψω;
- Τσίπουρο π’ λες κατάλαβες, αλλά σε μεγάλο ποτήρι, του απάντησε ο Αποστόλης.
- Ό,τι θέλει ο Απόστολος, είπε ο μπαρμπα-Χριστόφορος. Έναν τον έχουμε! Δεν είναι έτσι;

- Γιατς ουράιτ, του απάντησε ο Αποστόλης, που κατέβασε μονορούφι το τσίπουρο, ζητώντας να του γεμίσει πάλι το ποτήρι.

Ο μπαρμπα-Χριστόφορος δεν του χάλασε χατήρι, γιατί άρεσε και σ' αυτόν το τσίπουρο. Μέσα σε μια χαρτοσακούλα του έβαλε ένα κουτί μπαρούτι 3 φι, 1 1/2 οκά σκάγια και 100 καψούλια. Του έδωσε ακόμη λουκούμια και καραμέλες για τα παιδιά του και δυο-τρία σαρδελοκούτια. Κατηφορίζοντας για το σπίτι του ο Αποστόλης πέρασε από το δικό μου σπίτι και μου είπε "με το νι και με το σίγμα" τα καθέκαστα.

Ποιος μας έπιανε τώρα; Με μια συντηρητική χρήση θα περνούσαμε αρκετό καιρό.

Όσο υπήρχαν κεράσια στο Σπάρτο και στο Προσκύνημα, σταφιδιασμένα βέβαια επάνω στις κερασιές ή πεσμένα κάτω, πηγαίναμε εκεί για κυνήγι. Ύστερα ωρίμασαν οι μούρες και τα πουλιά, που εκείνον τον καιρό ήταν άφθονα, έρχονταν στις μουριές.

Ο Αποστόλης είχε καμιά εκατονπεννηταριά μέτρα από το σπίτι του μια πολύ μεγάλη μουριά, που η κορυφή της έφτανε - ίσως - τα δεκαπέντε και πλέον μέτρα από το έδαφος. Στη μουριά αυτή μαζεύονταν τα πουλιά από τη γύρω περιοχή. Εκεί ερχόταν συχνά για καρτέρι και ο μπαρμπα- Χριστόφορος με το Ζαχαρία, το γιο του.

Όσο για μας, έπρεπε να αναζητήσουμε κάποιο άλλο μέρος, ασφαλές και σίγουρο για να μη γίνουμε αντιληπτοί ότι είχαμε συγκροτήσει κυνηγετική παρέα.

Η μάνα μου Ροδάνθη (Ρόιδω) Υφαντοπούλου, τον Αύγουστο του 1983, σε ηλικία 83 ετών. Δύο χρόνια πριν από το θάνατό της.

“Ο κάμπος έχει αυτιά και ο λόγγος μάτια” λέει μια λαϊκή μας παροιμία, που επαληθεύτηκε και στην περίπτωση μας. Μια μέρα, καθώς κυνηγούσαμε στο Σπάρτο, μας είδε η θεία-Γιώργαινα Ζηνέλη, φιλενάδα της μάνας μου απ' τα παιδικά τους χρόνια, και της μετέφερε αμέσως το μαντάτο.

- Ρόιδω, φιλεναδούλα μου, της είπε, πρόσεχε το Γιάννη, γιατί ντουφεκάζει. Τον είδα με τα μάτια μου. Ήταν με τον Αποστόλη τον Κουβέλη στη μουριά της Φάναινας στο Σπάρτο.

-Μπα! Δεν το πιστεύω, της απάντησε εκείνη. Ο Γιάννης είναι πολύ μικρός ακόμα για ντουφέκι.

-Να με κόψει ο Αϊ-Νικόλας (ο πολιούχος Άγιος του χωριού μας) και ο Αϊ-Γιώργης, αν σου λέω ψέματα. Παραφύλαξε και μόνη σου να τον δεις με τα μάτια σου. Έτσι εκείνη αποφάσισε να με παρακολουθήσει.

Στο μεταξύ ο Αποστόλης πήρε ένα εικοσάρικο από τον μπαρμπα-Σωτήρη Βαστάκη και εγώ κονόμησα ένα δεκάρικο. Μου το έδωσε η μακαρίτισσα η νουνά μου Καλλιόπη Τσιώκου, όταν έλαβε πενήντα δολάρια από το Μεξικό, από το γιο της το Σωτήρη που από το 1925 είχε πάει μετανάστης εκεί, αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. Την τύχη αυτή τελικά δεν τη βρήκε, όπως τόσοι και τόσοι μετανάστες της φυλής μας. Έβαλε ο Αποστόλης δέκα δραχμές, έβαλα και εγώ άλλες τόσες για αγορά πολεμοφοδίων, γιατί αυτά που έδωσε ο μπαρμπα-Χριστόφορος στον Αποστόλη κόντευαν να τελειώσουν.

Στο μπακάλικό του - στο χωριό μας - ο μπαρμπα-Αντρίτσος (Ανδρέας) Κουτρούμπας είχε αρκετά κυνηγετικά είδη.

Ο γιος του ο Αποστόλης Κουτρούμπας, που ήταν και ο ίδιος κυνηγός και έκανε και τον αγωγιάτη, είχε φροντίσει να φέρει μπαρουτόσκαγα και για εμπροσθογεμή όπλα - που αφθονούσαν στο χωριό μας εκείνον τον καιρό - αλλά και για τα λίγα οπισθογεμή είχε προμηθευτεί φυσίγγια, άκαπνες μπαρούτες, κάλυκες και τάπες. Έτσι μπορούσε κάθε συγχωριανός μας κυνηγός να βρει στο χωριό και να αγοράσει τα απαραίτητα πολεμοφόδια για το κυνήγι. Πολλές, βέβαια, επιλογές δεν είχε.

Στο μαγαζί του μπαρμπα-Αντρίτσου επήγε ο Αποστόλης, ο φίλος και κουμπάρος μου, με τις είκοσι δραχμές για να αγοράσει μπαρουτόσκαγα και καψούλια.

Θυμάμαι πολύ καλά ότι έβρισκε εκεί κανείς να αγοράσει τις ακόλουθες μαύρες μπαρούτες: 3φι, πέρδικας, μπεκάτσας, λαγού και μαύρη μπαρούτη Δημητσάνας, που κόστιζε 13 δρχ. το κουτί. Το μπαρούτι της Δημητσάνας ήταν - κατά γενική ομολογία - το καλύτερο και γι' αυτό το προτιμούσαν οι συγχωριανοί μας.

Αργότερα έμαθα για τους μπαρουτόμυλους της Δημητσάνας και για την προσφορά τους στον αγώνα του 1821. Λυπάμαι πραγματικά σήμερα, που γράφω τούτα τα λόγια, για την αχαρκτήριστη αμέλεια και αδιαφορία του κράτους μας να κρατήσει και να συντηρήσει σαν ιστορικό μουσείο έναν μπαρουτόμυλο στη Δημητσάνα, για να πηγαίνουν εκεί οι μαθητές μας και να βλέπουν με τι πολέμησαν οι ήρωες του 1821 τους Τούρκους για να φέρουν στην Πατρίδα μας - ύστερα από 400 χρόνια σκλαβιάς - την πολυπόθητη Λευτεριά.

Αν είχαν οι ξένοι τέτοια πολιτιστική κληρονομιά, θα φρόντιζαν να τη διατηρήσουν, αφού και τους “διαβολοπύργους” ακόμη (δηλαδή κάποια ασήμαντα μεσαιωνικά κτίσματα) τους συντηρούν, γιατί τους θεωρούν γνήσια στοιχεία της παράδοσής τους και της ιστορίας τους.

Με τις είκοσι, λοιπόν, δραχμές ο Αποστόλης αγόρασε 1 κουτί μπαρούτι Δημητσάνας (13 δρχ.), μία οκά σκάγια (4 δρχ.) και 100 καψούλια (3 δρχ.). Τα μπαρουτόσκαγα αυτά θα έφταναν, καθώς υπολογίζαμε, για όλον το δεκαπενταύγουστο. Ύστερα είχε ο Θεός!

Οι απουσίες μου - τα πρωινά - από το σπίτι τότε με τη μία πρόφαση και τότε με την άλλη είχαν πυκνώσει.

Παρ' όλες τις προφυλάξεις μου, έφερνα κάποια πουλιά στο σπίτι που μου έδιναν - δήθεν - κάποιοι συγχωριανοί μας, κυρίως όμως ο κουμπάρος μας ο Αποστόλης.

Η μάνα μου περίμενε την κατάλληλη ευκαιρία για να επέμβει. Δεν έλεγε τίποτα. Με άφηνε να μένω με την εντύπωση ότι δεν είχε καταλάβει τίποτα για τις κυνηγετικές δραστηριότητές μου. Και εγώ ανυποψίαστος και ανέμελος πίστευα ότι την κορόιδευα με αυτά που της έλεγα.

Στις αρχές του Αυγούστου τα πουλιά που έφερνα στο σπίτι ήταν αρκετά. Η μάνα μου τα καθάριζε, τα ετοίμαζε και τα έβαζε σε ένα ξύλινο καρδάρι, σκεπάζοντάς τα με αλάτι χοντρό. Τα πάσωνε. Το ίδιο άλλωστε έκαναν και οι πιο πολλοί στο χωριό μας, γιατί ψυγεία

Την Άνοιξη, όταν τηρώντας κατά γράμμα το εθιμικό κυνηγετικό δίκαιο δεν κυνηγούσαμε, μαζεύαμε μανιτάρια που αφθονούσαν στο χωριό μας (Καστανιά Ευρυτανίας). Φωτογραφία “γιδομανιταριού” τον Απρίλιο του 1997.

τότε δεν είχαμε. Μόνο το παγωμένο νερό της πηγής στην Κάτω Βρύση χρησιμοποιούσαμε να κρατήσουμε κάποιο φαγητό για δεύτερη μέρα ή για να κρυώσει η μάνα μου το κρασί της, γιατί το έτσουζε λιγάκι. Όλο - σχεδόν - το χωριό νήστευε όλες τις ημέρες του δεκαπενταύγουστου. Έτσι το βρήκαν από τους παλιούς, έτσι το κρατούσαν. Έπρεπε μάλιστα να μεταλάβουμε (κοινωνήσουμε) του Σωτήρος (6 Αυγούστου) και της Παναγίας (15 Αυγούστου).

Δύο-τρεις ημέρες μετά του Σωτήρος μας “έπιασε η μάνα μου στα πράσα” που λέμε κι έγινε φασαρία μεγάλη. Ημαστε στη μουριά του Αποστόλη και, επειδή ήταν πολύ ψηλή, ο Αποστόλης ανέβαινε επάνω στο δέντρο και πλησίαζε κάποια πουλιά σχεδόν στα δέκα μέτρα. Εγώ δεν μπορούσα να ανεβώ με το ντουφέκι πάνω στο δέντρο και να ρίξω από εκεί. Μόνο από κάτω και με αντιστύλι είχα τη δυνατότητα να ντουφεκίσω.

Η μάνα μου, κρυμμένη στο χωράφι μας στα Παλιοτρίφυλλα, καμιά ογδονταριά μέτρα από τη μουριά του Αποστόλη, παρακολουθούσε όλες τις κινήσεις μας. Άκουγε κι έβλεπε -κυρίως - τι έκανα εγώ.

Για κακή μου τύχη 4-5 γαϊδουρότσονα ήρθαν στη μουριά και έφυγαν αμέσως, αφήνοντας πάνω στο δέντρο ένα μικρό πεταρούδι, το οποίο τσίριζε μιας και βρέθηκε

μόνο του, χωρίς τους γονείς του και τα αδέρφια του.

- Σειρά σου τώρα, κουμπάρε, π’ λες κατάλαβες, μου είπε ο Αποστόλης και μου έδωσε το ντουφέκι, γεμισμένο με μισή ριζιά, αφού για οικονομία - κατά κανόνα - είχαμε καθιερώσει να γεμίζουμε έτσι το ντουφέκι. Το στήριξα σε μία φούρκα, δηλαδή σε κάποιο διχαλωτό ξύλο, που σκόπιμα το είχαμε μπήξει μέσα στα καλαμπόκια, κάτω από τη μουριά, και σημάδεψα το μικρό πουλί. Αυτό - στο μεταξύ - είχε κατεβεί στα πιο κοντινά προς το έδαφος κλωνάρια. Μπαμ, ακούστηκε, και ταυτόχρονα οι φωνές του Αποστόλη.

- Και τα ταίρια του, και τα ταίρια του, τάραξαν τον τόπο.

Την ίδια στιγμή, μαινόμενη η μάνα μου με πέτρες και μ’ ένα ξύλο στο χέρι, ερχόταν απειλητικά προς το μέρος μας.

-Θα σου δείξω εγώ. Θα σε πάω στην Αστυνομία. Δεν ντρέπεσαι μωρέ παλιάνθρωπε, που δίνεις ντουφέκι σε ένα νιάναρα; Το χάσες το μυαλό σου! Μιλιά ο Αποστόλης. Πήρε το όπλο και εξαφανίστηκε, τρέχοντας μέσα στα καλαμπόκια. Παράλληλα συμβούλεψε κι εμένα να το βάλω στα πόδια από άλλο μονοπάτι και σε αντίθεση απ’ αυτόν κατεύθυνση.

Προτίμησα όμως να μείνω και να φάω εκεί το ξύλο της χρονιάς μου, μέχρι να περάσει ο θυμός της μάνας μου, γιατί, αν τότε δεν εκτονωνόταν, όταν γύριζα στο σπίτι, θα έτρωγα πολύ περισσότερο. Αυτή ήταν η πάγια τακτική της. Το ξύλο, που έφαγα, δεν περιγράφεται.

Με χτυπούσε αλύπητα για αρκετή ώρα. Ωστόσο ακόμα και σήμερα αναρωτιέμαι: - Γιατί άραγε με χτυπούσε τόσο πολύ; Ήθελε τάχα να με προστατέψει γι' αυτό που έκανα ή γιατί θίχτηκε ο εγωισμός της, αφού την είχα κοροϊδέψει τόσες φορές; Πολύ πιθανό είναι να συνέτρεχαν και οι δύο λόγοι. Πάντως ό,τι και να έκανε, εγώ δεν αρνήθηκα το κυνήγι με τίποτα. Αναγκάστηκα, βέβαια, από τα πράγματα να σταματήσω - προσωρινά - τις κυνηγετικές μου δραστηριότητες. Ποτέ όμως δε μετάνιωσα, γιατί άρχισα να κυνηγάω με όπλο από τα οχτώ μου χρόνια. Έτσι γνώρισα μοναδικές χαρές και συγκινήσεις μέχρι σήμερα, που - με τη βοήθεια του Θεού - έφτασα στα πενήντα.

Εκείνο που κατάλαβα και συνειδητοποίησα - όλα αυτά τα χρόνια - είναι ότι το ΚΥΝΗΓΙ για κάθε σωστό κυνηγό είναι μοναδική και αναντικατάστατη δραστηριότητα, αφού είναι ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ - ή καλύτερα - η ίδια η ΖΩΗ.

Αρχείο και Ψηφιακή Επεξεργασία: Ζαχ. Ζηνέλης

Δημοσιεύτηκε στο Περιοδικό ΚΥΝΗΓΟΣ & ΦΥΣΗ σε τρεις συνέχειες: ΜΑΪΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ και ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1997.